

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m] est mysteriu[m] gl[or]iosissime exaltationis: cu[m] [...] Et sedet
a dextris dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de ascensione dñi De mysterio

habere rubrū in dñmentū. i. corp⁹ suū. q̄a cicatrices vulnēz in corp⁹ suo seruauit. **T**unc q̄ qm̄ rñd. t. dñs: Torcular calcant sol⁹ z de gētib⁹ nō est vir mecū. Torcular hic dicitur: q̄ in q̄ tanq̄ in plo sic pressus est vt etiā sanguis sic effunderet. Supiores autē angeli sic instructi a dño / inferiores i / struxerūt. **P̄s.** Dies dei eructat verbum Inferiorib⁹ igit angeli interrogātib⁹: **Q**uis est iste rex glie: Rñd. sūt supiores dicētes: Dñs prurū ipse est rex glie. Ange li autē inferiores hoib⁹ reuelauerūt Act. j. **E**cce duo viri. i. duo angeli in forma hūa na Lū apl⁹ intuerent in celū eūte illū: aspi cerūt iuxta illos in vestib⁹ albis q̄ et p̄ire rūt: **U**iri galilei qd̄ statis aspiciētes i ce lum: **H**ic iesus qui assēpt⁹ est a vobis in celū sic veniet quēadmodū vidistis eū eū rem in celū. **H**ec ibi. **H**ec de secdo p̄nci pali mysterio vicz de mysterio triūphan / tissime ascensionis

Tertū p̄ncipale mysteriū est my / steriū glōsissime exaltatiōis: qz se det a dextris dei. Sedet inq̄ a dex / tris dei. i. ad eq̄litate dei q̄ntum ad diu / nitatē. Et sedet a dextris dei. i. ad potiore / partē britudinis q̄ntuz ad suā hūanitatez **Z** autē ei⁹ hūanitas in p̄ria specie sit ibi in celo: z a nobis subtracta sit corpalis e / p̄ntia p̄ ascensionē: p̄sentia tñ diuinitat⁹ e / sp̄ adest fidelib⁹ vbiqz: ac etiā p̄ntia hūa / nitat⁹ eius sub specie sacramentali in sacro altaris. **I**uxta qd̄ ille dixit **M**at. vl. **E**c ce ego vobiscū sum vsq̄ ad p̄sumationēz seclī. Nam sicut dicit **L**eo papa: Qui ascē dit in celos nō deserit adoptatos. **E**t sic ascēdit in celos: et sessio ad dextrā p̄ris multo nobis est vtilior q̄ fuisse corpalis ei⁹ p̄ntia visibilis in p̄ria specie. **E**t ide nāqz nobis puenit triplex maxia vtilitas **P**rima est vtilitas gloriose dignificati / onis.

Secda est fructuose interpellatiōis.

Tertia est virtuose p̄motiōis

Prima est vtilitas glō riose dignificatiōis. Maxia qd̄ nra digni / tas est z totius hūanitatis honor q̄ nra nra vsqz ad dei dextrā exaltata est. **U**bi et angeli hāc dignitatē in hoib⁹ p̄siderā / tes d̄iceps p̄hibuerūt se adorari ab hoib⁹

bus: sic dicit **A**po. xij. **E**cce id̄ (in q̄t̄ io ānes) ad pedes angelū vt adorare eū: z dixit mi / hi: **V**ide ne feceris **L**oseru⁹ tu⁹ sum z fra / trū tuoz. **U**bi dicit glo. **I**n veteri lege non se p̄hibuit adorari: s̄ post ascensioz vidēs s̄ se exaltari hoies ab hoierum adorari

Secūda est vtilitas fru / ctuose interpellatiōis: qz sicut dicit apl⁹ **R**o. vij. **E**h̄s est ad dextrā dei q̄ etiā in pel / lar p̄ nob. **E**t **H**eb. vij. **A**ccedes p̄ semet / ipm̄ ad deū ad inspelandū p̄ nob. **I**psē q̄ ascēdit z sedet ad dextrā dei vt sit aduo / cat⁹ n̄r apd̄ p̄rem. **V**alde securi esse pos / sum⁹ q̄n̄ tale aduocati apd̄ p̄rem nos ha / bere p̄sideram⁹. **J.** **J**o. ij. **A**duocati hē m⁹ apd̄ patrē iesum ch̄m̄ iustū z ipse est p̄ / tiatio p̄ p̄ctis n̄ris. **D**e hoc dicit **B**er. **S**ec / curū accessūz habes o hō apd̄ deū: vbi est m̄r an̄ filiū: filiū an̄ p̄rem: m̄r ondit filio pe / ctus **V**bera: filiū ondit p̄r̄ latius et vulne / ra: nulla q̄ poterit esse repulsa: vbi tot sūt c̄haritatis insignia. **H**ec **B**ern.

Tertia est vtilitas vir / tuose p̄motiōis. **P**er hoc etiā maior dat nobis cā p̄motiōis p̄tuoze: z p̄cipue q̄ ad tres p̄tutes theologicas. **P**rimo ei illa dñi ascēdit z sessio ad dextrā dei nobis p̄dest ad firmioris fidei augmētatiōez. **E**t hoc p̄pter tria. **P**rimo p̄pter ip̄letioez infallibil / itatē. **P**redixerat q̄ppe discipul⁹ se ascēsu rū ad p̄rem: cū q̄ actuali qd̄ p̄dixerat ipse uit eos z nos p̄ter in fide sue diuinitat⁹ so / lidauit. **J**o. xij. **E**ado ad p̄rem. **E**t nūc dixi vob̄ pusqz fiat: vt cū factū fuerit cred / datis. **P**redixerat et se daruz eis sp̄m̄ san / ctū post ascēsiōē suāz sessiōē ad dextrā p̄ris. **J**o. xvj. **S**i ego nō abiero paraclēt⁹ nō veniet ad vos: si autē abiero mittā eum ad vos. **E**t **J**o. xij. **R**o gabo patrē z aliū paraclētū dabit vob̄: vt maneat vobiscuz in eternū sp̄m̄ p̄tatis zc. **E**t sequit. **I**n il / lo die vos cōfitectis qz ego sū in p̄re meo.

Secdo p̄p̄ onitionē inextimabil / ptatis: sic vicz triūphāter z glōse ascēdendo. **Z**o papa s. de ascē. **T**uc ad eq̄lē patrē filiū e / ruditiō: fides gressu m̄r̄ cepit ascēdere. **T**ertio p̄p̄ subtractiōez visibil / hūanitat⁹. **J**o. xij. **S**i diligeret⁹ me gauderet⁹ vtr̄qz qz vado ad patrē zc. **U**bi dicit **A**ug⁹. **J**o

gloriosissime exaltatōis Fo. LVIII

subtrahō formā istā fuit in q̄ p̄ malo: me est: vt deū spūalr videre possit. Idē in li. p̄fessio. Exultauit vt gigas ad currēdā viam. Nō em̄ tardauit s̄ cucurrit clamās: dicitis: factis: morte: vita: descēsu: ascensu: clamās vt redeam⁹ ad eū: et discessit ab oculis vt redeam⁹ ad cor: et inueniam⁹ eū. **Hec ille.** Scdo nobis p̄dest ad certio: ris sp̄i subleuationē. Et hoc triplici rōe. **Primo** rōe vniōis q̄ vici h̄nt vniū mēbra cū capite. Cū em̄ ch̄s sit caput nost̄r vt h̄i Ep̄hes. j. sperare satis dēm⁹ qm̄ vbi ip̄e est z nos erim⁹? si tñ facti erim⁹ mēbra sim⁹: quēadmodū p̄misit suis discipulis Jo. xiiij. Accipia vos ad meip̄m vt vbi sū ego z vos sitis. Et pondera bñ hec z alia et̄ s̄ba q̄ melliflua sūt z oi p̄solatiōe pleuissima. Leo papa. Ch̄i ascēso n̄ra e p̄uectio. Et q̄ p̄cessit gl̄ia capitis/ eo sp̄es tenet d̄t z corp̄is. **Hec ille.** Per hoc q̄ natu: rā assumptā in celo collocauit/ dedit nob̄ sp̄em illuc p̄ueniēd̄: q̄ vbi fuerit corp̄/ ibi p̄gregabunt z aquile. **Mat. xxiiij.** **Secundo** rōe p̄solatiōis. Ascēdit em̄ vt nob̄ oñ dederet q̄ redere debem⁹. **Dictee. ij.** Ascēdit p̄dens iter añ eos. **Aug.** Uta tibi factus ē saluator/ surge z ambula: habes q̄: noli pigrescere. Idē in ser. Saluator/ mō dilectissimi fr̄es ascēdit in celū: nō s̄ turbemur in terra. **Ibi sit mēs: z hic erit req̄es.** Ascēdam⁹ cū ch̄o interi corde: vt cuz dies p̄missus aduenerit seq̄mur z corpe. **Scire tñ debem⁹ fr̄es q̄ cū ch̄o nō ascēdit sup̄bia: nō auaricia: nō luxuria: nulluz viciū n̄m ascendit cū medico n̄o.** Et iō si post medicū desideram⁹ ascēdere: debem⁹ vicia z p̄ctā deponere. **Hec Aug.** Ch̄us itaq̄ ascēdens ad dexterā p̄ris nobis oñ d̄t qd̄ sperare debeam⁹. s̄ p̄uenire secum. **Heb. vj.** **Refugim⁹ ad tenēdā p̄positam sp̄em quā sicut ancoraz ante hēm⁹ turam ac firmā atq̄ incedentē vsq̄ ad interiora velamis vbi p̄cursor/ p̄ nobis introiuit ier⁹ sus.** **Tertio** rōne p̄paratiōis. **Uñ dicebat Jo. xiiij.** **Vado parare vobis locum.** Esti abiero z p̄parauero vobis locū: iterū veniā z accipia vos ad meip̄m. **Aug.** **Domine para qd̄ paras: nos ei tibi paras: et te nobis paras: qm̄ locū paras z tibi in nobis z in te nobis.** **Hoc ille.** **Heb. iij.** **Habētes q̄ p̄fessioē magnā q̄ penetravit cel⁹**

los iesū filiū dei teneam⁹ sp̄i n̄re cōfessio: **Tertio** nobis p̄dest ad seruicio: cha: ritans affectionē. Et hoc triplici rōne. **Prima** est rō dispositiua. **Subtractio** em̄ co: palis p̄ntie ch̄i visibil⁹ disponit ad sp̄iūscū p̄ que diffundit charitas in corz d̄ibz n̄is: vt d̄t Ro. v. **Idē dicebat d̄ns vi sapulis Joā. xvj.** **Expedit vobis vt ego vadā.** Si em̄ nō abiero: paracler⁹ nō veniet ad vos. **Idē exponēs Aug. sup Joā.** **Idē.** **Nō potest capere sp̄m q̄diū fm̄ carnem nosse p̄fessioē ch̄m.** **Idē ibidē.** **Si carnaliter mihi h̄erit: capaces sp̄is nō erit.** **Hec ille.** **Ber. in ser.** **Quid est q̄? Aut ego abiero paracler⁹ nō veniet. nisi carnis p̄sentia v̄ris subtrahat aspectibus: sp̄iūalis gr̄e dulcedinē seu plenitudinē mēs occulpara nō capit.** **Quid vobis videt fr̄es: si hec ita sunt: imo q̄ ita sunt audeat q̄s de cetero q̄busdā ph̄arastic⁹ illecebris dedit⁹ q̄ peccatric⁹: genite in p̄ris: affixē petis: in q̄ deniq̄ bonū nō est: illū expectare paraclerū. Errat oīro siq̄ celestē illā dulcedinē huic cineri: diuinū illd̄ balsamū huic veneno: charismata illa sp̄is misceri posse huiuscemōi illecebz arbitrat.** **Hec ille.** **Aug.** **Gaudū diuine dulcedis nō degu: stas si carnali delectatōe cor maclas.** **Hec ille.** **Hoc itaq̄ mltū p̄derādū est q̄ n̄ potuerūt apli recipere plenitudinē sp̄is q̄diū p̄solatiōez haberet de corpali ch̄i p̄ntia: cū tñ eēt corp⁹ illd̄ sc̄rissimū z deitate in balsamatū z nō nisi ip̄o sp̄iscrō p̄ceptū et formatū.** **Secūdo** est rō attractiua. **Sic** ei ascēdit z sedet ad dexterā dei vt ad se trahat corda n̄ra: toto em̄ amore z cordis anio desiderio redere debem⁹ vbi ip̄e ch̄s est q̄ ver⁹ amice n̄r z ton⁹ hūani ḡn̄is thesaur⁹. **Sicut** ei d̄t **Mat. vj.** **Ubi ē thesaurus tu⁹ ibi est z cor tuū.** **Idē d̄t apl⁹ Col. ij.** **Que sursum sunt q̄rite vbi ch̄s est in dextera dei sedēs: que sursum sunt sapite: nō que sup̄ terrā.** **Tertio** est rō transmissiua. **Sic** em̄ ascēdit z ad dexterā dei sedet vt inde nobis sp̄itūscū transmittat: cuius p̄ncipale donū est charitas. **Idē dicebat Joan. xiiij.** **Si autē abiero mittā eū ad vos.** **Parz** itaq̄ q̄ cōtemplatio ascēsiōis domitice z sessionis eius ad patris dexterā nobis d̄t esse causā fidei firmior⁹: **DD 4**

Ber. Pro festo pente. De myste.

spei certioris: et charitatis feruentioris: quod sunt principales fructus quibus nos oportet post christum ascendere quod per suam ineffabilem clementiam nobis prestare dignetur et in celesti gloria suscipere ipse iesus christus saluator mundi filius dei benedictus in secula. Amen.

Sermo pro festo pentecostes.

Repleti sunt

omnes spiritu. Actuum. ij. Ber. in ser. Celebramus dilectissimi mi hodie spiritus solennitate tota cum iocunditate celebranda: dignam omni deuotione. Proinde si celebramus festum solennitate: quanto magis eius a quo habuerunt et facti eorum facti fuerunt: si veneramus sanctificatos: quanto magis ipsum sanctificatore oportet honorari. Hec ille. Solennitas quippe hodierna singularare quadam obgrinet preminencia et dignitate. Et hoc potissime propter tria.

Primo quia est festum copiosissime liberalitatis.

Secundo quia est festum amplissime iocunditatis.

Tertio quia est festum excellentissime sanctitatis.

Primo quia est festum copiosissime liberalitatis. Rex enim regum ascendens in regnum solus profusa liberalitate donos tulit militibus suis. Iuxta illud. ps. Ascendens in altum captiuus duxit captiuitate dedit dona hominibus. Quia autem dona dedit dicitur quibus appositum: repleti sunt omnes spiritu. Ber. Hodie dilectissimi celi distillaue runt a facie dei sinata facie dei israel: et pluit uoluntaria segregata hereditati christi. Spiritus enim sanctus procedens a patre largior munere que maiestatis in apostolos supuenit: et tribuit charitatis dona. Hec Bern. Quod pluit ierusalem ab his liberalitas dei. Quod admiranda largitas. Aug. Magna dei misericordia quod dat donum equale sibi.

Secundo est festum amplissime iocunditatis. Quenam possit maior esse iocunditas quam illa que liberalis spiritus effusio: et mirabilis diuine bonitatis declaratio: et in caritate profatio. Quia propter profusis gaudijs totum in orbem terrarum madus ex

ultat. Aug. in li. 2. festi. Est gaudium quod non datur impijs: sed eis quod te colunt donec quod gaudium cuius est et ipsa est beata vita in terris. Hec ille.

Tertio est festum excellentissime sanctitatis. Est enim spiritus iste sanctus in se per essentiam et sanctificationem omnium sanctorum. Unde Ro. ij. de spiritu sanctificationis. Hodie itaque christus de celo spiritum sanctificationis mittens sanctificauit ecclesiam suam. ps. Sanctificauit tabernaculum suum altissimum. Hodie itaque roborata est et firmata ecclesia. Hodie itaque profusa manit dominus mysteria: reparatus habuane. Hic spiritus quippe spiritus sanctus finis est aliorum mysteriorum. Ad hunc enim incarnatus est dominus: natus: passus: et resurrexit: et ascendit ad celos ut inde spiritum sanctum daret. A hunc quippe nobis profusus sit quod dei incarnatio: natus: passus: resurrexit: et ascensio: nisi spiritum sanctum nobis daret. E contra si dominus non profusus spiritus sanctus datio sine alijs mysterijs: licet arduum ascensionis solennitas maior fuerit in ecclesia triumphanti. Hec tamen excellentior: et principalior in ecclesia miranti. Hec itaque solennitas est delusio aliarum precedentium solennitatum que spectat ad mysterium nostre reparationis. Ber. Post magnificentiam enim resurrectionis: post gloriam ascensionis: post sublimitatem resurrectionis: non restabat nisi ut expectata iustorum leticia adueniret: et celi muneribus celestes homines impleteret. Hec ille. Hec est perfectio principalissima nostra festiuitas in hac mortalitatis uita. Hec enim solus celebramus aduentum spiritus sancti super apostolos in specie uisibili: sed et aduentum eius qui inuisibilis uenit in animas nostras ut eas sanctificet et gratie muneribus impleat. Unde non solum de apostolis: sed de omnibus iustis et bonis dici potest. Repleti sunt omnes spiritu. Ubi notandum est quod quadruplex distingui potest repletio siue plenitudo spiritus sancti. Prima est plenitudo super effluente que fuit in christo Jo. ij. De plenitudine eius omnes accepimus. Secunda est excellentie que fuit in beato ysgaie. Lu. ij. Que gratia plenitudo. Tertia est abundantie que fuit in apostolis Act. ij. Repleti sunt omnes spiritu. Quarta sufficientie que hinc omnes iusti. Lu. ij. zacharias impletus est spiritu. Prima est sic plenitudo fluminis. ps. Flumen dei repletus est aquis. Secunda sic plenitudo fontis que fluens. Lan. ij. Fontes bonorum: putei aquarum uiuentium que fluunt in perpetuum de iano. Tertia est sic plenitudo riuuli que